გაზეთი

№ 10.000 პ.

რედაქციის მისამართი: პუშკინის პასაჟი ტელეფ. 8-04

განცხადების ფასი: სტრიქ. 20.000. ხელის მოწერა სამი თვეთ: 200.000 პ.

კვირული სალიტერატურო და ინფორმაციის გაზეთი

№ 12

ორშაბათი 25 სექტემბერი

№ 12

ს. გ. შ. ს.

ცენტრალური სამხარკო სამართლებლო

უნივერსალური მალაზია № 1 და 3

1) სომხის ბაზარი (ქარვასლა ყოფ. მანთაშვილი) 8) სასახლის, 8 (ყოფ. აღშენანგის)

შეკრულების სეზონისთვის

მიღებულია საქონელი ბათობით და გამოვიდა გასაყიდათ

ქალის ქოცილი

შეივლით ყველა ფერების დრაბი ვაყების და ქალების პალტოებისთვის შალის მატერიები ვაჭრთა და ქალთა კოსტიუმს. კუბონები მამაკაცთა კოსტიუმს.

აბრეშუმი.

აბრეშუმების კრებონი „დიდუსი“ და სხვ.

ტრიკოტაჟი:

ვაკეტები „პაულა“ აბრეშუმის, საშხრო ყველა ფერების „მსუბუქი“ შალის, ბავშვების და ქალების სევესტები შალის, ქალთათვის, ბავშვების, ვაჭრების ჩულტები აბრეშუმის, ფილდიკოსის-ყველა ზომის და ფერების-ქალთათვის, ნასკები მამაკაცისთვის, ფილდიკოსის ყველა ზომის.

დიდი არქივანი:

ქალაქის ქსოვილები

ბატისტი ჩითი, რენო ბუმბული. გრისბონი ფლანელი, მადეპალი, შოტლანკა სატინი,

შეკრული საცვლები მამაკაცისთვის

ჭურჭელი

სამხარეულო, მინაქარით სასაღილო ყოველგვარი შუშულო

გალანტრები, ზარფიუქრები (სამღერაირების) შეკრული ტანისამოსი: მამაკაცის შალის კოსტიუმი ტუვის კოსტიუმების კომპლექტი პალტოები ქალების და მამაკაცების

შეკრული ფესცელები ქალთათვის

მამაკაცისთვის საკუთარი სახელისნაშთი მიღება შევეთა ყოველგვარ ფესცელებზე

მანუალები № 2 ქარაიან-სარიტამშევისა

კონიაები და არაფი სარაფების „არგო“

თუთის სამკობი, ყველა ქარანების.

პაპაროსები სოლიდნი, საბჭოთა, ეგვიპტური, დელიკატეს, საფო, არისტოკრატიული და სხვ.

მიღებულია ახალი საბჭოთა ნაწარმები ფასები ზომიერია.

პროფკავშირის წევრებისთვის 10 პროც. დაკლებით.

მირველი სასაღმრთო კონსერვაციის დარგაში.

ორშაბათი სექტემბრის 25-ს

ორი მოსენა თეატრზე

I. თანამდროვე თეატრალური კიბა

წიკითხავს ცნობილი რეჟისორი კ. ა. მარჯანაშვილი

II. თეატრი როგორც რიტმი.

წიკითხავს გრიგოლ რობაქიძე.

მოხსენების შემდეგ გაიმართება საუბარი, რომელშიც მიიღებენ მონაწილეობას ცნობილი არტისტები და რეჟისორები.

დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე

ბილეთები იყიდება რუსთაველის თეატრში მოხსენების დღეს კი კონსერვატორიაში.

შესვლა არტისტებისთვის — 30.000 მანეთი

დაესტეხითი მასტრები

ერევან-ნახიჩევანი

გარდა საფოსტო მატარებლისა № 3 და 4 რომლებიც მსვლელობენ

ერევან-ვულვას შუა

კვირაში 2-ჯერ 20 ენკენისთვიდან

ერევანიდან და 21 ნახიჩევანიდან

დანიშნულია ერთი დამატებითი და ორი სამგზავრო მატარებელი ერევან ნახიჩევანის შუა

№ 14-15 და 16-15, რომლებიც ერევანიდან გავლენ ოთხშაბათობით, ხუთშაბათობით, შაბათობით და ორშაბათობით საღამოს 8 ს. 20 წ. და ნახიჩევანში იქნებიან დილის 8 ს. უკან დაბრუნდებიან სამგზავრო მატ. № 16-15 ნახიჩევანიდან გავლენ ხუთშაბათობით, პარასკეობით, კვირაობით, ორშაბათობით და სამშაბათობით საღამოს 8 ს. 35 წ. და იქნებიან ერევანში დილის 8ს.

ფონდი ხელოვნებისთვის

ჩვენ ერთხელ კიდევ უბრუნდებით იმ საკითხს, რომ გამოცემულია ბისა და ხელოვნების საქმე ჩვენში კატასტროფის წინ არის დამდგარი. უნდა აშკარათ ითქვას რომ დღევანდლამდე ამ საქმისთვის არ ვაყენებულა რამე ისეთი რომელსაც სახელმწიფოს მასშაბით ჰქონდეს გამოქვეყნება. ჩვენ წინაშე ვდგავართ ისე და ეხლაც ვამბობთ, რომ კერძო ინიციატივით შეუძლებელია საქართველოში ხელოვნების საქმის მოგვარება. ის სიმკირე სტატისტიკით, რომელიც ჩვენ ერის ისტორიულ უბედურებას შეადგენდა უფრო საგრძობადი ხდება უკანასკნელ დროს, როცა ტრესტები და სინდიკატები მოჩვენებით მაინც არსებობენ. ჩვენში ისე არის დაყენებული წიგნის ბაზარი, შეუძლებელია გამოცემული ვინმე მოგებისთვის მოკიდდეს ხელი. არც ერთი დარგი ხელოვნების არ უზრუნველყოფს არტისტს, თუნდა ის გენიალურ მივიდეს. ამიტომ როგორც იყო ნათქვამი ქართველი ხელოვნების თავიდან ითხოვდნენ სახელმწიფოებრივ მოვებებს ამ საკითხისა. ჩვენთვის აქამდე აუხსენილი ხდება, როგორ ასე ვინმე და სახელმწიფო. რომელსაც არავითარი ბიუჯეტი არ ჰქონდა. რომელიც ყველაფერს უფასოთ არიგებდა, და რომლის შემოსავალი ერთი სტატია არ იყო, ენაზე გაიანტივები ხელოვნებისთვის. ახალი ეკონომიური პოლიტიკის ამ შემთხვევაში საქმე მხოლოდ უნდა გამოვიყენებოთ — ჩვენ კი ვებდეთ უკუღმე პროპორციას.

რეს სტილის ხელოვნებას აქვს გასავალი. ხელოვნებისთვის ეს ყველაზე უფრო საშიშარია, ამას შეუძლია ხელოვნებას სრულიად დაუკარგოს ღირსება. ამ შემთხვევაში ლოლიკურად იშლება წინააღმდეგობა. ერთი მხრივ პროლეტარული კულტურა ითხოვს მხოლოდ თავის კლასურ ხელოვნებას, მეორე მხრივ „ნებო“ კიდევ თავის სურვებს, ნამდვილი ხელოვნება კი-ის მარადი ღირსებულების შემქმელი ორივე შემთხვევაში გარიყული რჩება.

ამას სჭირია მეტი დაფიქრება, რომ სურვებზე არ გამოცხადდეს თავის დეტეგონია, რომელიც სამუდამოდ დაუკარგავს ხელოვნებას. მაგრამ ეს თუ ასეა საქართველოში რუსეთში „ნებო“ უშველია. კერძო ინიციატივით ბერლინიში და მოსკოვში აუარებელი წიგნები გამოდის ბაზარზე, და რაც ასანიშნავია სახელმწიფო გამოცემლობა ყველაზე მეტ წიგნებს უშვებს.

ჩვენ გვგონია რომ ქართველი ხელოვნათა კავშირების წინ უნდა დაიხსნეს ეს საკითხი პირდაპირ, ამათ ხმა უნდა ამოიღონ, თორემ ისე რა საქირაა ეს კავშირები თუ ერთი წიგნიც არ იქნეს გამოშვებული და რომინალურად იარსებებენ. მართალია სახელმწიფომ დაუნაშნა ზოგიერთ დამსახურებულ მეცნიერებს და ხელოვნათა პენსიები, მაგრამ აშკარაა რომ ნამდვილ ხელოვნების ღირებულებას პენსიონერები ვერ შექმნიან, საქმე ისე უნდა მოეწყოს რომ თვითონ პროფესია იყოს ამუშავებული, ყველა ხომ ვერ მიიღებს პენსიებს და ზოგისთვის ეს ათამოყვარებისა და პრინციპის საკითხიც არი.

ამიტომ დაუყენებელი უნდა შეიქმნეს ხელოვნების ფონდი, ამისთვის უნდა დაწესდეს განსაკუთრებული დანახადი, როგორც ეს იყო

სახალხო მომარბების კომისარიატი

ს. ს. ს. რ.

უნივერსალური მალაზია

№ 1

სასახლის ქ. ყოფილი ფირადლოვის მალაზია

სასოფლო მეურნეობისთვის

ყველაფერს საკირის № 2 მალაზიაში.

პლენარის პროსტ. ხელოსანთა კლუბის პირდაპირ.

სასურსათო მალაზია № 3

სადღურის ქ. ამირ კავკასიის რკინის გზათა სამმართველოს შესავლის პირდაპირ.

საკომერსიო

ბანეოვილება

ვეანგულოვის ქუჩა № 2.

სამეურნეო იარაღები:

გუნები, სათესები, ცხენის ფოცხები, სათიბავები, კულტივატორები, სეპარატორები და სხვ. თუნუქი ფახჯის მინები ინსტრუმენტები ლურსმენი, ლომები, წყობები, გრდებები, ჩაქურები, კანაფი, გოგირდი, შიბიამანი და სხვა

სასოფლო მეურნეობისთვის საკირო მასალები.

საბაზრო ფასებზე ნაკლებ:

ფქვილი, ბევი, ხორბალი, ქაბო, ნარჩენი, დამრეხული თევზი, ქერი.

ვიღულებ:

აბრეშუმს, ფროზონს, აბრეშუმის პარკს და სხვა ნელ მასალას, სურსათ სანოვავს და ფართე მომზარების საგნებს, როგორც ნაღებულ ისე საქონელზედ გაცვლით.

მუშა ბის რაიონების დასაყაროვილებლად

მოკლე ხანში გაისნება ფართეულობის მალაზია № 4

ვაგზლის ქუჩა ამირ კავკასიის რკინის გზათა სამმართველოს შესავლის პირდაპირ

წინადაც თეატრებზე, კინოებზე და ყველა ასეთ დაწესებულებებზე ეს ფონდი გადადებული იქნას მარტო ხელმოწერისთვის, ეს ფონდი უნდა გადადეს ხელოვნებათა კავშირებს, რომ მათ არსებობას მიეცეს აზრი. ეს მით უმეტეს შესაძლებელია, რომ საზოგადოებრივი განათლების პირი კარად შეიძლება შექმნილიყოს „პომპოლოსი“ შევარას რომლის ლიკვიდაციას კიდევ დაპირაკობენ შიმშლობის შემკრების გამო.

პრესსა

გაზ. „ლიბისის № 3, დაბეჭდილია კ. ა. ს. წერილი ქართულ რეპერტუარის შესახებ.

ჩვენს თეატრს წარსულში ჰქონდა გარკვეული სახე დრამატული ლიტერატურის შეიხებით.

ესა? ეხლა ეს სახე აღარა აქვს. რატომ? იმიტომ რომ თეატრს რეპერტუარი არა აქვს და თუ აქვს, მერტად მტორე.

დანიადგილებით შეიძლება ითქვას, რომ ამ უკანასკნელ 16 წლის განმავლობაში ქართულ დრამატულ ლიტერატურას რომ შეეძინა რამე თვალსაჩინო, ჩვენი თეატრიც დღევანდელ მდგომარეობაში არ ჩაყარდებოდა!

თანდათან, მართალია მეტად ნელი ნაბიჯით, მაგრამ მაინც შესაძლებელია ეტეობა განახლება ჩვენს რეპერტუარს და აქედან ჩვენს თეატრსაც უკვე შეიძლება შეაჩინოთ ზოგიერთი რეჟისორთა ახალი სტილი და მანერა. განსაკუთრებით კი ზოგ ახალგაზრდა მსახიობთა ნიჭის ზრდა განვითარების მეტად სიმატებითი ხასიათი უნდა იქნება. ამიტომ ამ მხრივ, ჩვენი თეატრის მომავლის იმედს თვალთ ვუყურებთ და გვრწამს რომ ახალი დრამატული ლიტერატურის შექმნით, გამოიხატება ახალი საშუალებანიც ჩვენი სკენის ჯგეროვან სიმატლებზე დაყენების.

მაგრამ მარტო ყოფი-ცხოვრების კომედია არა კნარა ამისთვის. რეპერტუარი უნდა შეიქმნას კლასიკისა და შესწავლითაც უამისობა

ყოველ შემთხვევაში ეს ერთადერთი გამოსავალია, რომ სრულიად არ მოიპოვოს წიგნის სენსა საქარველოში და შენელებს ხელოვნების კრიზისი.

ჩვენ ამ საკითხს კიდევ დაუბრუნდებით და წამოვაყენებთ კონკრეტულ გეგმას.

ეს საკითხი ალბათ მომავალ წწერილთა და ხელოვნებათა კონფერენციებზეც დისკუსია განსახილველად.

ვარამ გაგელო.

ჩვენს თეატრს არ გამოადგება. მაგრამ აქაც დიდი სიძვირითაა საჭირო, თარგმნილი ავტორების დიდი გარჩევა და დაკვირვება სტილის, წარსული ჩვენი თეატრის რეპერტუარი რუსეთის ავტორთა პიესების თარგმანებით იყენებდა. შეიძლება ამ გარემოებამ ერთგვარი სასახური გაუქმოს ჩვენს თეატრს, მაგრამ ასეთი სისტემის განმეორება დიდი შეცდომა იქნებოდა.

რუსეთის დრამატურგებს ჩვენი ხალხი ვერ იცნობს. ჩვენ რამდენჯერმე გვეკონია შემთხვევა აქ თბილისში გვენახა საუფეთესო წარმომადგენელი რუსეთის სათეატრო ძალებისა და მათი ნიჭიერი თამაში რუსულ პიესებისა. მსახიობთა თამაშით და ტენიებით საზოგადოება აღტაცებულა ში მიდიოდა, ხოლო პიესების შინაარსი და მათი ლიტერატურული ხერხი, მხოლოდ ძილსა ჰგავდა საზოგადოებას. ქართველები სულ სხვაგანარადა ვართ ფსიქოლოგიურად განწყობილი და ჩვენთვის ყოველთვის მოსაწყენი და გუგუნიანია ჩრდილოეთის ხალხის სულსკვეთებანი. ამიტომ ანდრეევი, გორკევი, ჩხოვები ჩვენთვის ცარიელი ტეგია და სხვა არაფერი ჩვენთვის ტრეპერამენტია საჭირო, რომანტიკა გვირობა! და იმ ეს უნდა ვგახოვდეს რეპერტუარის დაფასების დროს. ქართული თეატრის რეპერტუარი მატარებელია ასეთის ტრადიციას: ყოფი-ცხოვრების პიესები, გმირულ-რომანტიული დრამა და უცხო ავტორთა კლასიკოსები—

აი ეს არის მომავალზე ჩვენი თეატრის გზა.

იძლება კიდევ დიდხანს ვერ მოიძებნოს გზა, მაგრამ თითონ პრეოდულიც საინტერესოა. ამ მხრივ ასანინიანია ახალგაზრდა რომანისტი თრანგი მარსელ ფანანი, რომელმაც დასწერა რომანი უპროსნადა. თითონ რომანი ზიგ არ არის, ამიტომ შეუძლებელია რამეს თქვას ფერაროზე და ჯერჯერობით უნდა უნდა მივიღოთ ის მხოლოდ როგორც ფაქტი რომ იაიყო ახალი ზეგნის ძეგლი. ფერარის წერილიდან უპროსნა რომანზე ვერ გამოიტანთ სრულრამეს და მგინი უფრო დარწმუნებით, რომ ძნელია პერსონაჟის მოკლეგზა რომანისთვის. მაგრამ საინტერესოა, რომ ფაბრის ამაყად სწავს პროზა ხედავს მასში დიდ პოეტურალურ ძალას.

ენ რუს, შესაძლებელია მიგვიჩინა რომანი ნიესტრის, პლანეტის და რომანი შენი კოსმოგონიური—ამბობს ფერარი ამაში დიდებულს გეულსმანსის „A Rebus“ ნახევრად ნიესტრის ფარულ ცხოვრებაა. ნიესტრის სიკოლოგ დაგვანახა აგრეთვე როდენანა მისი ანტიკვარის სათეების ცხოვრება გადასულ საუკუნეების მისტიკაა. რომანი კოსმოგონიური ვერ აცდებია პანტიკულს, ხოლო შესაძლებელია უკანასკნელმა ახალი განათება მიიღოს.

პროზისათვის ყველაფერი ეს ახალი არაა. ეს მხოლოდ ლოგიური განვითარება მისი ძლიერი ბუნების.

რომელ გზით წავა ეს დაგუბებული ძალა, რომელიც ამდენს ხანს დიდი ძუწვი იყო ეწერისი დახარჯებზე ჯერ გამოუყვევლია.

ესაბი მხოლოდ ერთი. რომ მისი გაღვივება ქარიზმალს დღისგავსება.

დღეს უკვე მისცილა პროზის ის სამარცხენი სახელი, რაცა ცუდ ლექსს ხრობას უფხავლენ.

პროზა ღირსეულია შეიქმნა პოეზიაში და ვინ იცის, შეიძლება ახლო მომავლში მან ბუქსირზე წაიყვანოს სხვა ვინმეც.

სერგეი კლდიაშვილი.

სწავლის გადასახადის შემოღება უშაღეს და საშუალო სასწავლებლებში.

განათლების კომისიამ გადაამტკენა შემდეგი დადგენილება: ვითაც რა შურეყველით სწავლა განათლების უფასოთა წარმოებისას სკოლის ყველა საფეხურებზე, და მის განხორციელებას დაყენებთ რა ერთ ძირითად საკითხთ ესლანდლ დროს, რა რესპუბლიკა განიციდის დიდ ეკონომიურს და ფინანსურ, კრიზისს მხოლოდ. აუცილებლობის გამო გვიხდება საბჭოთა პრინციპის გადახვევა. და სახალხო განათლების კომისიამ გადას: ყველა უმაღლეს და საშუალო ტექნიკურებსა და სტეფეშიფო სასწავლებლებში (1922- და 1923 წლის სასწავლო წელიდან შემოღებულ იქნას სწავლის ქირა უმაღლეს სასწავლებლებში 2,500,000 წელიწადში და 1.250.000 მ. ნიხვარ წელიწადში, საშუალოში 1,500,000 აგრეთვე ორ ნაწილად.

ამის შემდეგ გამოცხადებულა ის პარაგრაფები, რომელიც იძლევიან

ლატებს და ან ანთავისუფლებლებს სწავლის ქირისგან: სწავლის ქირისგან თავისუფლებებიან შეულები: პროფეკვიზირის წევრებისა, წითელ არმიელთა, საბჭოთა მოსამსახურების გინჯამავირსი ლტებს მე 10 კატეგორიის ქვევით, ყველა სასწავლებელთა მასწავლებლების, ღარიბ სოფლებების რომელიც ამის მოწმობას წარმოადგენენ აღმასრ. კომიტეტიდან, ყოფილ მასწავლებელთა, რომელთაც უმსახურათ 15 წელიწადი და წარმოადგენენ სილარბის მოწმობას.

„აპარისანის“ მწერალთა კავშირის ლიკვიდაცია.

ბათუმის გაზეთ „პროლოზი“ დაბეჭდილია ცნობა, ყოფილ „აპარისანის“ მწერალთა კავშირის ლიკვიდაციაზე, განვით კიდევ გვირგვინმა ახალი ცნობების მოწოდებას ამის შესახებ. რომელიც ცნობიდან სრის აქ ბგერა მწერლობის შურეარცყოფელს ფაქტებს ჰქონა

ლექსიდან: ორაპირის ოკრაპირი.

1.

ეს არ არის სიმღერა... ეს არც ლექსია მე თითონ მამონებს გომეგონს ანეკსია. მე მინდა ვსთქვა ქართულ ხალხმა, რაც დამავალა. მე მინდა გაეხსნა მისი აწეუ და მომავალი. ჩემ წინ იყურებინა: იალბუხი და მინეგარი როგორც ორი ბოძი-ერთი ემუხთვით. მურგან ყრუ და ყველა დესპოტი მშინანარე. გაძარცულ კვების გრივითი მშინანარე... ამ დიდ ტყვიდან ხმა არსაღა გავა ბედმა სხვა ტრამი ამ ადგილს მიწით ავავა. კიდევ დაშვება ბგერი ზევა, ბგერი მდინარე ჩვენ ოქრის ნაპირს მოადგება ახალი არკო (ყველამ ბგერი სვა, ბგერი სვამა-ღმერთმა შევარეს) ყველა დაარტყამს თავზე ურის, თუკი ნახა ხალხი მდინარე. ჩვენ არ ვგვიწინდა ორსოვლს გამოძახებები ჩვენ ყოველთვის გვეყავა სტრანის ფლავანი ხედავთ ნაკვეთს ალექსანდრეს გათბილ არხების? ამ ქვეყანას ძველთვისაგან აქვს ვაღვანია. რა უფრო რომ კახაბერი—გახდა ავსტერი მიწა არ იკარებს ძველ რკინის პალის. ყველას გასწორებს სააკაძის ხნალი ნაფერი. თავის გაიჭრის ვინ გავითხვას ვინ დაბეგლოს? კიდევ აშოვა წყნარზე ორქოვია მტკვარი ამოტეხა მანამდელი გავსა. თუ საქართველო მეუწის ხილვა, ბგერ სხვა გენის ის ცეცხლით დასწავსა.

ამს სწერს, ნაზოლარა დიდი პოეტების რომელსაც დელოა ლექსის არაქათი. რაცა ორაპირის ცეცხლი მოგვდებათ მაშინ გაისინეთ ეს ჩემი ტრაქტატი.

20/IX ტფილისი.

ტიციან ტაბიძე.

გალვიმეზული კონსერვატორი

ქლოკრად წამოიჭრა პროზის (საკითხი თითქმის იმავე სიმღერით, როგორც ლექსი) წინაით.

ის, რაც დაიწერა პროზაზე, ცხადყოფს მის შინაგან და გარეგან ძალას. პროზა არც ისე უფროთი სარგებელი და პრიმიტიული გამოდგა. ლექსის გავანახლებსათვის ასეთი საკითხი უდგას—არ იყოს საგრძნობი სახეობი ლექსისა და პროზის შორის და შეიძლება ამან იხსნას პოეზია კატასტროფისგან. (ეს ჯიშეში წიგნის შიგნით ან ხეხილის დამწერს გვეგონება).

პროზა ძლიერი გამოდგა რიტმით. პუშკინის და გოგოლის პროზაზე დღეს ტომები იწერება. პროზის ანალოზმა

დაგვანახა, რომ აქ შესაძლებელია მეტრიული ვერსიფიკაცია. როგორც ლექსები, პროზაში ეხედავთ სპონდისს, იამბის, დაქტისს, ცეზურას. პროზით უკვე იწერება სიმფონიები.

სიტყვა პროზაში უკვე ავიდა დიდ სიმატლებზე. მაგრამ საერთოდ პროზა კონსერვატორი იყო დიდხანს და განსაკუთრებით ფორმაში. დაწყებული აპულვიდან, თითქმის ჩვენამდე ერთი ჩარჩოში იყო ჩამყვადი. დღეს პროზა ახალ გზების ძიებაშია. ვერობა, რომეულმაც დასრულა წარსული გადაფასება, დიდ გზა ჯვარედინაზე დადავარი. შე-

დაგვანახა, რომ აქ შესაძლებელია მეტრიული ვერსიფიკაცია. როგორც ლექსები, პროზაში ეხედავთ სპონდისს, იამბის, დაქტისს, ცეზურას. პროზით უკვე იწერება სიმფონიები.

სიტყვა პროზაში უკვე ავიდა დიდ სიმატლებზე. მაგრამ საერთოდ პროზა კონსერვატორი იყო დიდხანს და განსაკუთრებით ფორმაში. დაწყებული აპულვიდან, თითქმის ჩვენამდე ერთი ჩარჩოში იყო ჩამყვადი. დღეს პროზა ახალ გზების ძიებაშია. ვერობა, რომეულმაც დასრულა წარსული გადაფასება, დიდ გზა ჯვარედინაზე დადავარი. შე-

ნაკობ ნიკოლაძე

ყველაზე პირველი არტისტში—არის მასკა. შეიძლება ახალი გამოკვლევის დაწერა, და მე გვიჩინა ეს ტემა ახალია, როცა ყველა არტისტი და პოეტი დახასიათებული იქნება მხოლოდ სახით—დაწყებული ევრეტიდიდან და გათავი-მული თონდა დადობრები. აქ არის ისეთი მიმსჯავსება, რომელიც გვიჩინებს ფორმალურ ნაწერებთან, ჩვენ რომ არ ვხედავთ სიმბოლოთა ელემენტს ხელოვნებაში... შეხედეთ იაკობ ნიკოლაძეს... ეს სახე გადმოტანილია ასურბანაპალის ლიონსულ ნაწერებთან, ჩვენ რომ არ ვხედავთ სიმბოლოთა ელემენტს ხელოვნებაში... შეხედეთ იაკობ ნიკოლაძეს... მისი თვალში, „ორი შავი ყვავის ბუდე“ (პათოლი იმპალიის სიმღერებიდან ი. ნიკოლაძეზე) ყველაზე უფრო ფოლადის ფერი, რომელსაც ვერათითარი სტეპია ვერ დაქვირავს და იოქანანის ტრეჩები. მე არ დავჯერებ რომდემ ვინმემ შესძლოს საქართველოში მისი პოეტრების დახატვა. იაკობ ნიკოლაძეს ამ შემთხვევაშიც ეწევა ბედი იმ ქართველი არტისტების, რომელზედაც მე წინადაც მითქვამს, მათი მასკები და ფიგურა გვაგონებენ იმ თქმას, რომელსაც ასეთი პოეტი ამბობს. გიორტეპ „კატასტროფის დროს ის დადიოდა, როგორც ძველი თავის თავზე“—ო ასეთი

იყო აკაცია, მესხიშვილი და არიან ვა-ლერიანი გუნია და ვისო აბაშიძე. ერთხელ ამ რომდენიმე წლის წინად ი. ნიკოლაძემ, რომელსაც ახასიათებს როგორც არც ერთ არტისტს საქართველოში უკვე მახვლობდა სიტყვა: —მე ერთი ვარ საქართველოში როგორც კათალიკოზი, მხოლოდ იმ განსაკუთრებით, რომ კათალიკოზის სიცილი-ის შემდეგ (მაშინ ვახშირად ასეთი სიცილდებო) კიდევ აირჩევნ მალე მივრეცე, მე კი უმეცვიდროთ გადავარდებო. მართლაც ი. ნიკოლაძე ერთადერთი სუულპტორია საქართველოში, არა მარტო ფიგურალი თქმით, არამედ პირდაპირ.

მართალია არ არსებობს გამოკვლევა, როგორც არც ერთ სხვა ხელოვნების დარგში, მაგრამ აუცილებელია ძველ საქართველოში უფროდ იყო მოქმედების კულტურა. ამაში ჩვენ გვაიწინებენ დამწერილი ძეგლები და მოწმებულ ტაძრების, რომელიც დღინაა დარჩენილი სიმბოლოებით დაწინადაც საქართველოში. აქ თქვენ ხშირად შეხედებთ ფანტასტიკურ კენტიკებს, ლომებს, ცხენებს, ქამერებს, ტარსულებს, თევზებს და ათას კიდევ სხვა ფიგურებს, რომელიც ქვიდან დათოლი კიდევ განაგრძობენ სიკეთეს. მაშინ როცა მოთავარი ტანი მონუ-მენტალს დაწერულია, და ზოგან ფიგურ-ულად ქველდება. ამის გარდა საქართველოდან თითქმის აუფრებიან პირა-მიდები და სფენქსები ეგვიპტის, ალ-ბადა გიორგი სააკაძე, მეფე ერეკლე და სხვა კონდოტიერები ხარის დამეცები

აზიის ჩამოიტანდენ ინდოეთიდან იაკობ ავარეულდ მღერობის ცერ-ბებს, ბოლის არც ისე შორის იყო თეთონს ელლადც და ვინ იცის საქათონს მარაშლოლო რამდენი ყოფილა საქართველოში, თუ თეთონს საქართველოს არ ჰქონდა უკეთესი ჯიში მარა-როლის და ჩვენ დღემშიც, ხომ ნაწარ-ლობენ საქართველოში სირიკუნის მდელ-ღამს, დაქვილდეს და ჰომპიის. და ამას იმასაც დაემატებთ, რომ ქართველმა ტომებმა პირველად გადაადგეს ფოლადი მაშინ სისწორითაც შეიძლება თქმა, რომ ძველ საქართველოში ბგერი ექნე-ბოდა ოსტეტე ბეჭა-იპიზარის ტოლი, და რომ შეიძლება დამარბული ქალა-ქები აღმოჩნდენ მგულდები.

ამიტომ შეიძლება ეს ეროვნული სირტალიც იყოს, რომ ი. ნიკოლაძე მარტოა დღეს საქართველოში და არა თუ იქნებდა ვინმე მას მოწამებელი არ ჰყავს. ეხლა თეთონს იაკობ ნიკოლაძეზე, რომ გადავიდეთ, შეიძლება თქვას, რომ ის აგრეთვე ნამდვილი არტისტი ამ სიტყვის ფრანგული გაგებით.

ჩვენ წინადაც ვთქვამს, რომ ქარ-თულ ხელების ეთანებება მხოლოდ ფრან-გული ტემპერამენტი. ი. ნიკოლაძეს მისი გზა უშუალოდ აქვს გაფილი, მისი მას-სწავლებელი იყო ავარტე როდენის ახალი მოსტე თანამეგობრე ხელოვნების. იაკობ ნიკოლაძემ მასთან გათარ-პირებოა დისციპლინა შეიღო და მის-გან იწავლა ბარბაროსს გაგებით. როდენის ბარბაროსს მას თეთონაც გაუკეთებია ძველ ბარბი-დო, როგორც-ისთვის, რაოდენი სიმატე ამაში, რომ ეს უკანასკნელი დიდ ფრანგე ჩამოა-სხა ი. ნიკოლაძეს; ამ ტყელები ბურ-დელთან ერთად იაკობ ნიკოლაძე იმენ-

და ის ქრისტეს უზბოლო საუბრის ხე-ლოვნებაზე, რომლითაც როდენის ასე ავავა სჯულის მდებრის. თავის დრო-ზე გამოქვეყნდება ეს სურათი როდენ-ის არტისტის და სხვადა არა მარტო საქართველოსთვის დიდი ხელოვნების ისტორიის ფაქტი.

სხვა ქვეყნებში ასე ხდება, რომ მოწამებობის პერიოდი მოგონებთ ირე-ბა მარტო, და არტისტს დამოუკიდელ-დებ განაგრძობს ძიებას, მაგრამ საქარ-თულში, ყველაზე ნაკლებია საშუალებ-ბა ამ ინტიმთერ მუშაობისთვის და ქარ-თელისთვის სამარცხენოც შეიძლე-ბა იყოს ის ფაქტი, რომ იაკობ ნიკო-ლაძეს აქამდე საკუთარი აქტივობა ეს არ აქვს, რომ იგრძნოს თავი დამეცი-დებულ ოსტეტათ. ფლორენსი ამბობდა მე ცხოვრობ, როგორც მშინინი და ვეჭვირო, როგორც ნახევრად დღმერთი, ყველა მიხედება ალბად რასაც ეძახდა ფლორენსი მეშინურ ცხოვრებას, ქარ-თელი არტისტის ცხოვრება იმაში მი-დის, რომ მეშინურ, ცხოვრება თეთონს გახდეს იდეალი.

ამის გზა ი. ნიკოლაძეზე გაიჭრა —ა შეიძლება ყველაზე მწვევათ, მაგ-რამ მაინც არ დაკარგა ის აზროვნების ნება, რომელსაც რასაცევილია ბგერი ავალი ნახევარ-ღმერთობაში. მაგრამ უნდა ითქვას, რომ ი. ნიკოლაძეს აქვს დიდი არტისტის კუწა და ინტელექტი, თეთონს ის ამას ინტუიციას ეძახის, რამდენს მოგვება ქართული ხელოვნე-ბა, რომ ამ ბუნებით მოცულად კუწას მისცილდა ნამდვილი დისციპლინა. მხოლოდ შორიულთ კართობა დიდებუ-ლი როდენის „მოპოზოვნის“... იაკობ ნიკოლაძემ პირველმა შემოიტანა საქარ-თელოში ბოგების განაგება. ყველას

ნია ადგილი. მოთავარ „საგმრო“ საქ-შეების ეპოპოლი ჯგერჯერობით მოს-ჩინან და კასრადე კა, კახანლი. რამ გამოიწვია ამ ხალხის ერთმანეთზე გა-დაკლება ჯერ საილქლოებით არის მიუღობს, მაგრამ აშარა ამ ბრძოლს ქვენი გრძობები ამოუქმდებენ. იქნებ ამით მაინც მოიპოს ის მწერლობის პროფონაცია, რომელსაც ეწევა დამარ-მავებელი „ანდელი“ უკეთესს სკვლილს ის ვერ ელირსებოდა. ჩვენ გვაინტერე-სებს რა დამოკიდებულებაში იყო ეს ლიკვიდაცია მოხდენილი მწერალთა კავშირი მოთავარ კავშირთან ამ ვისი ნებართვით მოხდა ამ კავშირის ლტე-ლიზაცია, რომელიც სახელს უფუქებს მწერლობას. საქართველო უკრადდება ამ საგნისადმი, რადგან შესაძლებელია ზოგიერთმა მოკლებმა უკანალისტმა როგორც და კასრადე სახელმძიო გაუ-ტეობს მწერლობას სახელი. თუნდა პროფონაციაში. დამატებით ცნობას ჩვენ შემდეგ გამოვიყენებთ.

საქართველოს მწერალთა კავშირის ლიკვიდაცია.

ლექსიდან: ორაპირის ოკრაპირი.

1.

ეს არ არის სიმღერა... ეს არც ლექსია მე თითონ მამონებს გომეგონს ანეკსია. მე მინდა ვსთქვა ქართულ ხალხმა, რაც დამავალა. მე მინდა გაეხსნა მისი აწეუ და მომავალი. ჩემ წინ იყურებინა: იალბუხი და მინეგარი როგორც ორი ბოძი-ერთი ემუხთვით. მურგან ყრუ და ყველა დესპოტი მშინანარე. გაძარცულ კვების გრივითი მშინანარე... ამ დიდ ტყვიდან ხმა არსაღა გავა ბედმა სხვა ტრამი ამ ადგილს მიწით ავავა. კიდევ დაშვება ბგერი ზევა, ბგერი მდინარე ჩვენ ოქრის ნაპირს მოადგება ახალი არკო (ყველამ ბგერი სვა, ბგერი სვამა-ღმერთმა შევარეს) ყველა დაარტყამს თავზე ურის, თუკი ნახა ხალხი მდინარე. ჩვენ არ ვგვიწინდა ორსოვლს გამოძახებები ჩვენ ყოველთვის გვეყავა სტრანის ფლავანი ხედავთ ნაკვეთს ალექსანდრეს გათბილ არხების? ამ ქვეყანას ძველთვისაგან აქვს ვაღვანია. რა უფრო რომ კახაბერი—გახდა ავსტერი მიწა არ იკარებს ძველ რკინის პალის. ყველას გასწორებს სააკაძის ხნალი ნაფერი. თავის გაიჭრის ვინ გავითხვას ვინ დაბეგლოს? კიდევ აშოვა წყნარზე ორქოვია მტკვარი ამოტეხა მანამდელი გავსა. თუ საქართველო მეუწის ხილვა, ბგერ სხვა გენის ის ცეცხლით დასწავსა.

ამს სწერს, ნაზოლარა დიდი პოეტების რომელსაც დელოა ლექსის არაქათი. რაცა ორაპირის ცეცხლი მოგვდებათ მაშინ გაისინეთ ეს ჩემი ტრაქტატი.

20/IX ტფილისი.

ტიციან ტაბიძე.

ასოსკეს ალბან ზ Mon Parpasse ან Po-tanda*—ს აგრენდა... ეს შენვედ იო-ვად ვახდა ხალხისთვის ი. ნიკოლაძე. პირველად ის ამხნეგება მომავალ არ-ტისტებს, პირველად დაგვანახდა სა-ქართველოში მოსულ არტისტებს (დღეს ამას საშუალებაც მოსაძილია) და გა-ათხილდა თუ არა გაცვეთილი (ის იძუ-ლებული იყო გაცვეთილები ექი ელბია) როგორც თავის სახლში მოითხოვდა ფუხებს კაფეში და განწყვეტებოდა ის. მითი მისი მეთვისტოელებს შენიშვნის, საფრანგეთიდან მან ჩამოიტანა აგრე-თი პატრიოტიზმი, ის სტილი პატ-რიოტიზმის, რომელიც აკეთილო მო-ბილდებს ამ თავის თავად ინსტიტუ-ტურ გრძობას; აი ერთი ეუზო-ლო, რომელსაც უფრო ოხუნჯობის ხასიათი აქვს;

იმ დროს როცა გერმანელები კიდევ იყვენ ტფილისში ბაღდათი-დან მოვლად ერთი ინგლისელი ფურ-ლიონსტი, მას უნდოდა საუბარი ქართულ მხთან, კაფეში მას ვსაყავ ენაზე მხოლოდ ი. ნიკოლაძე თუ ელბაკანკობდა, და ამიტომ პირ-ლი მისი იმასთან მიუყვანეს. როცა ი. ნიკოლაძემ გაიჭრა, რომ ინგლისე-ლები ეთარებოდნენ კავკასიაში ჩამო-სვლას, ასე განუმარტა თავის პო-ლიტიკური პლატფორმა.

—„მობრძანდით, მაგრამ დამოუ-კიდებლობა უნდა იყოს სრული, რაც შეეძება ფუხებს, ესეც ჩვენ-თვის საჭირო არისო

—ამის შემდეგ ერთი კვირა იყო ხუმრობა კაფეში.

ყველა ვინც კი შეხედება ი. ნიკოლაძეს გრძობს მისდამი სიყვარულს, მე მასხვას ერთხელ შეგე-

ს ა გ უ რ ა ე მ

1884 წ. როცა მე პირველად ვიყავი საგურამოში, იქ მწვანე ქედზე იდგა უბრალო, თოხ-თოხიანი სახლი. ეს იყო ილიას ავარია, რომელიც მან 12-15 წლის წინათ ააშენა მეტად ცუდი მასალისაგან.

მაგრამ ადგილი მეტად კარგი იყო, უკან ავიღებოდა ზედახედი კედელი, ხშირი ტყით დაფარული, წინ გელგებზე აღმართული ვენახები, ვერცხლის ფერი არაგვი და მუხრანის ველი, ზემოდ არავის ხეობა ღრუჯ ნისლეში შაბურული სამხედრო გზით, ზეგნებით კავების მთები, ზედ მთიანეთი. სულ ცოტა აღმოსავლეთით წინამძღვარიანთ კარის დასალონი, ერწის ველი და მთები. მხოლოდ სამხრეთ დასავლეთით სანახაობა იყო დაფარული არაგვამდის ჩამდინარი ტბითელი ხრობებით, სავრთოდ სანახაობა იყო მიმზიდველი და ილიას არა ერთხელ დაუყენებია თავისი ავარიის მდებარეობის არჩევანით.

ეს იყო უმწვენიერესი, პოეტური, ჩემი კეთილი დაზოგებული გზისა და სოფელს. 1884 წ. იმ ბაზში, რომელიც ილიამ სახლის აგებასთან ერთად გააშენა, ახლათ დარღული ხეები გვიჩვენებენ რიგობით ვით ასეობდნენ მისი, მხოლოდ იგი წაბლის ხე და სახლის უკან (ილია კალის ხეები არჩივდნენ. ილიამ აქ ამოიარა სამოსლო ადგილი. ეს მაგარი, დღევანდელი კალის ხეები, აქვითარის უბრალოდ სამკაულის შეადგენენ. მათი ფართო ფურცლოვანი კარავის ქვეშ ჩხუბებულა ზადრევიანი და ზაფხულობით სადილის სურფაც აქ იმუშავოდა.

აქ, ამ მოედანზე მრავალი წლების განმავლობაში იდგნის წყალგამოღებელი ოლიობა, აქ ილია უმასპინძლებდა საგურამოსა და მუხომელ სოფლების გლეხობას. აქ განისმილა „მრავად გამოიწერა“ აქ განისმილა ქართველი პოეტებისა და საზოგადო მოღვაწეთა სიტყვები, ამ კალის ქვეშ ისინდნენ ყველა პროვინციის წარმომადგენლები, აქ გაბუნისა ქალი მშობრდა შეწინიერ სიმღერებს, კოტე მესხი ამბობდა იუმორისტულ სიტყვებს, განდგლილი და გრამა აბრმობი იტყოდნენ ლექსებს, ხოლო ვანო ილიის და გლეხობა და უსმინდა, თუ როგორ სცემდა მაჯა საქართველოს.

რადგან ერთობლივად, დავით ერისთავი, გეორგიანი ვახუშტისა, ნიკო ტყეშელაძე, ბებერი უმიკაშვილი, ნიკო ხინკაძე, ნაშვილი (ურბნელი), გიგო ყიფშიძე, გოგებაშვილი, ხახანაშვილი, ვაჟაფშაველა, ვაიკო ვუჩია, ელისაბედ ჩერქეზიშვილი და მრავალი სხვები აქ ატარებდნენ დროს და სტუმრობდნენ ამ კუთხის სიმწვენიერით.

აქ ჩვეულებისამებრ სუფევდა საამიო სიმშვიდე და ილია აივანზე მჯდომარე წიგნს კითხულობდა, ან ათეაღიერებდა თავის მურწუნობას, რაშიც იყო დილენტი, ეს სიტყვა გაუბრალებელი დარჩება მაშინ ჩვენ იმას დავარქვით „Якобы, юродивый от любви“. იყო ასეთი ტრუბადული საშუალო საუკუნეებში.

ყველაფერი რაც გაუყუევებია ი. ნიკოლაძე ატარებს მეტყველ ნამდვილი ოსტატისა, ეს ყოფილა ადინიშვილი აგრეთვე საზოგადო გარეთის პრესისა. ყველაზე საინტერესოა: „კორინთელი ქალი“ და „სალომე“ მეტად საინტერესოა აგრეთვე მისი „მწუხარე ქალი“, ილია ჭკუპაძის ძეგლი, ეს ჩემი წერილი პრაქტიკული იქ ორატორების, რომელიც დაიწერა ილიას ობიექტის დროს, მაშინ იქნება აგრეთვე დაფასებელი მისი შემოქმედება.

— პოლონ აწივლის ნახსენებ სონეტში არის ერთი ადგილი: „რა გავაკეთე: სალომეა და თოფურია...“

ამ გონიას მაშინ ოდნავ ჰქონდა ირონიის ხასიათი.

ამის შემდეგ ი. ნიკოლაძე გვახსობს თოფურები. ანდა სხვა ვაზარდ როგორ შეიძლება, მას სხვა შეეკეთა არ ქონია. ჩვენში მისი ტომობაზე ლაპარაკი ხომ მეტია... ყველა ამ ნიჭარებთ ნამუშევარში მარტო „რუსთაველი“— საინტერესოა. აქ ქანდაკებაზე თვითონ ოსტატმა სიტყვა რუსულად (თუმცა მას ევაკებინა რუსი მხატვრები და დოსტოვესკისა უარყოფს).

მის დაწყებაში არ იყო სისტემა, რაც არ იყო საიკონი, რადგან სულ აქ არ იმყოფებოდა, ზაფხულობით და შემოდგომას ვიკრიობით და მხოლოდ 20 ივლისიდან 20 აგვისტომდე ატარებდა აქ მთელ ზაფხულს. მიუხედავად ამისა, ის სცილობდა თავისი მამულის გამწვენიერებს. ტყესთან გაიკეთა წყალსადენი და ღამის მურღობაში საამიო იყო მისი ნელი ჩუხუხები. აქ ამ ტბითი კუთხეში ღამის მურღობებს განსაკუთრებით სილამაზე ჰქონდა. ბნელს, უმთავრო ღამეებში, როცა ბალი, მთები და მთელი არე მარე დაფარული იყო წველით, არაფერი ისმოდა გარდა ზადრევიანის ჩრჩხულის და არავის ხმების.

ყველაფერს დაქვევლი ჰქონდა რაღაც იდეოლოგია, რომელიც უყვარს ილიას და ახალგაზრდაში ახლევდა ზოგადონებს. „მტკვრის პირას“ „ელემენტ“ „ალაზანი“ ასეთი ღამეების ბეჭედი არის დაწერილი.

საამი იყო საგურამოში მთავარიანი ღამეები, როცა მთელ მიდამოს ეძინა მთავარის მკრთალ განათებაში, განსაკუთრებით გაზაფხულს. ო, სად წაივდნენ ეს დაუფიქრარი გაზაფხულის ღამეები საგურამოში, ზღაპრებით და მღვდელდნენ ეგ ღამეები. მასისეს ერთი გაზაფხული, როცა ილია იყო 50 წლისა და სულაძე იყო ქმნილი და სიციხილით სასტუმროში საგურამოში ერთი კვირის და ამ მივანარ საღამოებს ვიტარებდით აქ აივანზე. ბაღებში და ახლოს ტყეში მღეროდნენ ბუბულები და წყნარად თითქმის ჩუმად სასურბობდა ილია თავის ახალგაზრდაზე, ქართულ პოეზიაზე, და ზოგიერთ ეპიზოდებზე საქართველოს ისტორიად.

ხანდახან მოისმოდა გზიდან მურმის ნაწილანი ურული და მაშინ ილია წყვეტდა და საუბარს და ყურს უდებდა და აჯღაღატარ ხმებს.

წლები მიდიოდნენ, ბაღში ხეები უფრო და უფრო ზევიან ადიოდნენ, უფრო კი ცაქვები და ქანდაკი სახლიანი. 1894 მან. ილიამ განაწყო ახალი სახლის აშენება და სიჩქარით შეუდგა საქმეს. მუშაობის დროს ილიამ სახლი დასაწყისში, ფოხიხილად მოჰქველდნენ ქანდაკის და მარალაც ეს მწვენიერი ხე არ დაზიანებულა და დიდხანს ახარებდა თვე ვალბეს. გოიტუტ სთქვა, რომ ვინც ხეს დარბას, კარგ საქმეს სჩადის, ასეთი ილიას იყო ალია, გერმანულ პოეტის დიდი თავყინსმცემელი. 1895 წ. საგურამოს ახალი სახლი მზად იყო და ილია ბალიდით იყო გაზარებული, როცა სტუმრები და მიმსვლებს ათეაღიერებდნენ და ამ მუხრობა ითასს და ფართო აივანს. მისი მასპინძლობა ერთი ორად გადიოდა, რადგან მას ახლა მეტეც სახსარი უფრო მეტი ხალხს მიეცინოდა.

ბალის გამწვენიერებასაც ილია დიდ ყურადღებას აქცევდა და მალე იგი „მწვენიერი კუთხე“ გადიოდა. სისწრაფით ვადიოდნენ წლები, ხეები უფრო აიზარდნენ, ზადრევიანი ჩუხუხებიც ძველებურად, მაგრამ ჩვენ ვგრძობდით და როგორც ყველას, ისე ილიას გულში უტკივროდა სიციხელ და მისით აღ-

По моему Руставели бны: поэт, философ и сановник

— ამ ქანდაკებაში მართლაც მიცემულია ასეთი გაგება ტემის.

საინტერესოა აგრეთვე ქანდაკებაში: პოეტი ვალერიან გფორინაშვილის და პროფესორი მელიქიშვილის.

მაგრამ დრო არის, რომ ი. ნიკოლაძე იგრძნოს და მიიღოს, რისიც ღირსია მისი ნიჭი, ეპარა რომ მისი არტისტის თავმოყვარობა, ყოველ დღე არ იყოს შეღავათი შემთხვევით შეგვევების ძებნით.

მას მეთუენის დიდი პატივისცემად და მადლობა, ოქტომბერში სრულდება 25 წელიწადი, რაც მან გამოაღიანა პირველად დიდების ტაძარში: პროექტი რუსთაველის ქანდაკების.

ქართველ მხატვრებში და მწერლებში განზრახვლი ამ დღის აღნიშვნა იუბილეოთი, ამ დღესასწაულში მთელი საზოგადოება უნდა მიიღოს მონაწილეობა, რომ არ განმეორდეს ის ამბავი, როცა ნიკო ივროსმანი ოცნებობდა ერთ ოთახზე, სადაც შეიძლებოდა სამეფოთან საუბარი, რომ იაკობ ნიკოლაძეს ჰქონდნენ თავი, ატელი და სტულია, რომ იმუშაოს თვითონადაც და ახალდაღოს შემდეგი თაობა.

იაკობ ნიკოლაძე ამის ღირსია და ღირსიველს უნდა აფასდეს საქართველო.

ტიციან ტაბიძე.

შესხვედრა ბანეშორაბიძე

იღმალი ძალით შეერთებული ჩვენ სარეცელზე ავიმართებით: ორი ქმინა ვაფთობებით, ორი ქმინა დამტერულ ფრთებით.

გარდაიქცევა დღეს გილოტიანად ვამე მაილი, ვადაკარგული: გვინებ გვიყვარდა. ოდესღაც წინათ, და დღეს ვართ ერთად ჯვარზე ვაჭრული.

ჩვენი სხეული ერთიან უსკრულზე გახალხართული ღამეში ძვლებით; ჩვენ ერთი ძალა დავკვირავ გულზე, ჩვენ ერთი ცეცხლით დავიფრვლებით.

მაგრამ ტყვილი არ დავგზორდება, როცა სიციხლის დავგვირავს ჩერო, და ამათ სვლაში განმეორდება ჩვენი შესხვედრა სამედიწურით.

ქულა ნაფიჩაძე.

ტაცება. თავის სიციხის უკანასკნელ ხანებში მას უფრო და უფრო ნაკლებ ენტერესებოდა საზოგადო საქმეები, ილია გრძობდა რომ ცხოვრობის ძაღვები უკვე მასზე ახალგაზრდა ძაღვებს ევირა.

ვერ ვიტყვით, თითქმის მას არ ესმოდა ახალი ცხოვრების შინაარსი, მაგრამ როგორც ყველა მოხუცი და ცხოველებს სცნობდა ჩამავალი ხალხი, ის ხშირად აქებდა აივის დროებას და ამა-

ლიტერატურული ქრონიკა

არტურ ლეისის იუბილე

ორშაბათს 18 სექტემბრის ხელოვნათა სასახლეში შესდგა მთავარ კომიტეტის სხდომა, რომელზედაც ვადაფუხდა არტურ ლეისის იუბილეს მოწვევა, მისი საქართველოში ორმოცი წლის მოღვაწეობის ასანიშნავათ, უბიძგე განზრახვლი ოქტომბრის პირველ რიცხვებში, კრებამ დაღვივდა საიუბილეო კომიტეტი მონაწილეობის მიღება სთხოვის: კოტე მუხამეშვილი, ვალერიან გუჩია, ესსარ, გვარამია, საბუსის თეოდორე, გორინეს, ნინო ნაკაშიძე, ცაია დარბაველიძე, ელისაბედ ორბელიანი, ალ. წულუავეას, გრაგოლო ორბელიანი, კორნელი კეკელიძე ივანე გომა-

ს ა გ ჯ ა რ ბ ა რ ე ლ

ეულ რომანმა დაბეჭდა წიგნი რომელშიც ეხება თვისუფალი ლექსის („ახალი ლექსი“) ზოგიერთ ძირეულ კანონების შემუშავებას.

ახალი ფრანგული პოეზია. პარიზში უკანასკნელად გამოვიდა ახალი წიგნები ფრანგულ პოეზიაზე მთელი სურად-ღებამიტყვევ წიგნები პოლ ნევისისა და ჟან ეშპეტიანის. პირველი — დასათაბა პოეტების, მეორე ლექსის ელემენტების იბიექტური ანალიზის მეცნიერული ცდა.

ურნალი „Prisma“

პარიზში ლონანის რედაქციით გამოდის ესანთურ ენაზე, ურნალი „Prisma“ ორგანო ყველა ქვეყნების პოეტის, ურნალის მიმართულება ელექტურია.

ორი მოხსენება თეატრზე

ორშაბათს, სექტემბრის 25-ს პირველ სახელმწიფო კონსერვატორიის დარბაზში გაიმართება ორი მოხსენება თეატრზე I თანამედროვე თეატრული ძიებნა-წიგნობის რევიორი კ. მარჯაშვილი II თეატრი როგორც ორბი წიგნობის გარეოლო რომაქიძე. მოხსენების შემდეგ გაიმართება საუბარი, რომელშიც მიიღებენ მონაწილეობას ცნობილი არტისტები და რევიორები დასაწყისი საღამოს 8 ნახ. საათზე.

ქ. მარჯაშვილის მოხსენებას პრაქტიკა

ახალ თეატრალურ ძიებნათა შესახებ.

1. შეცნობა რიცხვის და ნების ხელოვნება.
2. „ღვთიური ცოდნა“ გ ა მ რ კ ვ ე შ ა დაბალის ადამიანურში.
3. წარსული და მომავალი როგორც აწმყო.
4. უმაღლესი ნების ნაყოფი: სიხალისე ვადაფრული სილამაზე.
5. ძიების და ზნეობის კარები.
6. ხელოვნება: სულის ცხოვრება.

პართული ღრამის ჩამართვარი.

მიმდინარე სეზონის რეპერტუარი:

ღრამის რეპერტუარი: „პაატე ბატონიშვილი“ დ. ნახუცი-შვილისა, „ლონდა“ გრ. რომაქიძის, „სამანიშვილის დიდნაცვალი“ დ. კლდიაშვილისა, „მთის ზღაპარი“ ნ. შოთა-კაშვილის, „სამხარხუჯი“ მისივე, „მოლი-პულ გზაზე“ ა. ხოშტარიასი, „მშის და-ბნელება საქართველოში“, „გვარამი“ შალვა დადიანისა, „სამეგრელოს მოგავი-რი ლევან“ ს. ყუფიანისა, „ჯვარი ნინო-სი“, „პატარა კახი“ აკაკისა, „ალატი“ ალ. სუმბათაშვილისა, „სამშობლო“ დ. ერისთავისა და ა. აგვაროსნი „შ. შარა-შვილისა.

ნათარგმნი კლასიკური პიესები: „რომეო და ჯულიეტა“, „მეკამბეტი“, „ცხოვრების წყარო“, „პატივის დღეობა“, „ამბროსი“, „Mlle ფიფი“, „მარკოპოლო გოტიე“, „ვერგოლი და სიციხე“, „მუნის ნავიარეოლი“, „ურის სისხლი“, „იდეალური ქმარი“, „პოლიდოს მეფე“, „პოლიდოს კოლონე-ში“, „პარიზის ღარიბ ღატკანი“, „პა-ტისონება“, „ფლორენციის ტრაგედია“, „პატივის ტრანია.“

„ვერგოლი მეფისი“, „ვიდრე ხვალ უფალო?“, „ოტელი“, „თამარ ცხენი“, „გუმონდოლი“, „არტურული ფი“, „ანტიგონე“, „მადეა“, „გაგრა“, „გადეპოლი მუხა“, „ანტონ ზნაინი“, „ალატი“, „მადამ სან-შენი“, „პარიზის ბედნიერება“, „ფარისაშის ვასკალი“, „სიზმრები“, „სიზმრები“, „რაც გინახავს, ვიღარ ნახავ.“

სახელმწიფო რეპერტუარი:

„კოტეს დანაშაული“, „თომას კოხი“, „პარიკი მელორი“ და „ფეარობი.“
ახალი პიესა. მომავალ სეზონისათვის განზრახვლია დ. ნახუციშვილის ახალი ორიგინალური პიესის „პატარა ბატონიშვილის“ დადგმა. სუეტრი ადგი-ბული რეცელ II-ის ცხოვრებიდან. პიესის მთავარი გმირი ცხოვრობდა გან-ათლებული კაცია. მოწინააღმდეგეა ერე-კლეს პოლიტიკის და მომხრეა ევროპის ორიენტაციის. პიესა დადგმული იქნება ახალი დეკორაციებით. პიესა დაწერი-ლია თეთრი ლექსით და კარგ შთაბე-ჭდილებას სტოვებს.

სახელმწიფო ოპერა. ოპერის მომ-ღებლობა უკვე იჭრინ ტრენისში თავს ჩამოვიდა მეცო-სოპრანო მუსტარაივის ასული, რომელიც თოვლბა საუეტუსო „პარიზენი“-ს როლის აღმსრულებელი ორშაბათს მიიღონდა პაპივას (კოლ. სოპრანო), კოვრეკი და ავგრონი-კისა (ტენორები). გარდა ძველი ოპე-რების განახლების, განზრახვლია შემ-დეგ ახალი ოპერების დადგმა. ზ. ფა-ლიაშვილის „ღამის თევა“, „ეკლემპ-ტული“, „ლონგრაინი“, „ტანგეზური“ და სხვ. სეზონის განსნა განზრახვლია ოქტომბრის 15-ს, აბესალომ და ეთე-რითი.“

ქართული ღრამა. მსახიობ ალ. იმე-დვილიმა უკვე დასრულა შესპირის „მაცხეტის“ მზადება. ეს უნდა ქართულ სცენაზე ჯერ არ დადგმულა. იმედა-შვილი ამზადებს ამ როლს სამი წელიწადით. პიესის დადგმა განზრახვლია მიმდინარე სეზონში.

სახალხო თეატრი

„ეტერნის ონადაში“ ლონბაზა-ლუბემა წამოაყენა საიხიბო ხალხური თეატრის შემქნის შესახებ. ეს უნდა იყოს თეატრი მოთაბო, რომელიც არ უნ და დაკმაყოფილდეს დიდი ქალაქებით და უნდა შეიქმნას ყველაზე მიუყვებელი პროვინციებში. მახუბელტი არ მალავ რომ ამ საქმეს დახეხება ათასი დარბ-ყოლება, მას არ უნდა შეეცდებოდა, მყოფელი და უნდა თავი იჩინოს მართლ შეწირულებით თუ შემოსავალი რაც პირველად მეტრისებზე მცირე იქნება. მაგრამ ეს დაბოკობები უნდა გადაილახოს. უკიდურეს შემთხვევებში, თუ გარეგნობამ და სახსარა ნება არ მისცა მსახიობთა დასის შედგენისა, მა-შინ შეიძლება ჯერჯერობით მართლ-ტყეს მიმართოს. მართლ-ტყეების თეატრ-ში მოითხოვს რამდენიმე მომხარას და მხეანს. მას არ სჭირდება საცე-გნობა მოწყობილი სცენა და სავ-გინდა ვასდგავ, ვინდაც სოფლის სკო-ლის ოთახში. ამასთან, ბაზულეტების პირთი მსახიობების თეატრის განმოს-ხვითი სახსარი, არ ისე ტატკია, რო-გორც დიდების თეატრები, თუ კი სა-ქმეს კარგე მსახიობი ეკლემპტია. სა-ამისოდ გამართული ცდები ამას სრუ-ლიად დასტურებენ.

იმინი, ვინც ნახა მართლ-ტყეების თეატრის წამოადგენი ბავარიანი, ვი-ცხენსი, „Eskato hebealai“ მოხეტნება წაკითხულ იქნება, ხეალ სექტემბრის 25-ს.

ქ სახიბო ციციშვილი სიღარიბე-ში გარდაიცვალა ქართული დასის მსა-ხიბი ნიკოლოზ ციციშვილი.

რედაქტორი: გიორგი ლომიძე.

ს ა თ ზ ო ზ ი გ ა ნ ყ ო ფ ი ლ ე ზ ა .

ს. მ. უ. ს.

ამოღებს წინადადებას ყველა დაწესებულებებს და კერძო სავაჭროებს, რომლებსაც აქვთ

ბ ო რ კ ე ბ ი

განყოფილის ან ეოფილ შეფარიკვეის სასოგადოების და ქუჩაწმენების
7 ღლის განსჯელობაში დასრულნ

- 630-საწმომბოვი № 1-2 ავგალის ქ. № 11,
- № 2- ნავთლული, კახეთის და ნავთლულის ქუჩა-კუთხე,
- № 3- ნავთლული, კახეთის ქუჩაბანდი,
- № 4- მახუთის შესახვევი № 5,
- № 5- ბათუმის შესახვევი № 3.

დარწმობილი ბოჩკები უნდა წარმოადგინონ თავიანთ ხარჯით ან ჩაბარონ განყოფილების აგენტს, რომელსაც აქვს ბოჩკების შეკრების რწმუნებულობა.

დაწესებულებებს ან სავაჭროებს, რომელიც არ წარმოადგენენ აღნიშნულ ვადაზედ შეუსწავდებით ნავთრობულუკების გაცემა.

ა მ ი რ - კ ა ვ კ ა ს ი ს ი ს რ ო ნ ი ს გ ზ ა თ ა ს ა მ ა რ თ ე ვ ე ლ ო

ამით აცხადებს, რომ 22 და 23 ენკენისთვის დილის 10 საათზედ თბილისის სალიკვიდაციო საწყობში (დოღუბე, გორის ქ.) მოხდება აუქციონით გაყიდვა ამირ-კავკ. რკინ. გზათა სხვა და სხვა სადგურებზედ მოუთხოვნელ

ტ ვ ი რ თ ი ს და ბ ა რ გ ი ს

და აგრეთვე ულოკუმენტო ტვირთის ნაპოვნ საგნების და დავიწყებულ ნივთების ხელმოკრედ გაყიდავი ტვირთის საჯარო ვაჭრობა დანიშნულია იქვე 29 ენკენისთვისთვის.

ქვემოლ ნაჩვენებია №18 გაგზავნისა და გასაყიდ ტვირთის აღრესების №1 და ბარგის №18 დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება თბილისის სალიკვიდაციო საწყობში, საჯარო ვაჭრობის დღეს კი-მის დაწყებამდე.

1. მოუკითხავი ტვირთები აღრესატების ჩვენებით: №1: 291 (პაკრადე) 260561 და 260562 (სერედკინი).
2. მოუკითხავი ბარგი: №18 11168, 86707, 5126, 1760, 21653, 6617, 1791, 28138, 7675,
3. ულოკუმენტო ტვირთები: № 19 (ქვაბარლი), 3492 (სხვა და სხვა 500 ფ.) 45 (ქერი), 3319 (ქვავი), 72505 (ბაა გი); 488 (ნაპოვნი ნივთები).

ს. ს. ს. რ.

ქ ო მ ე რ ს ა ა მ ა მ ე ო მ

ს ა ნ ტ რ ო ტ რ ა ო მ ო ტ ა ს. მ. უ. .

აწარმოებს ოპერაციებს:

1. გადატანა საქონლისა ქალაქში სადგურიდან და სადგურზე თავის საბარგო ავტომობილებით და დროებით.
2. მიღება და გაგზავნა საქონლისა საქართველოს, სომხეთის, აზერბეიჯანის რ. ს. ფ. ს. რ. რკინის გზაზე და საზღვარ გარეთ კომისიონურ პირობებზე.
3. შენახვა ყოველგვარ საქონლისა და ტვირთისა თავის საწყობებში, ქალაქის სხვა და სხვა ნაწილებში.
4. მოლაპარაკების გამართვა რკინის გზის მართვლობასთან და სხვა დაწესებულებებთან საქონლის მიღების და გადაგზავნის შესახებ.
5. ყოველგვარ დოკუმენტების მოწოდება ამირ-კავკასიის რკინის გზის სამმართველოში.

კონტრსააგენტო პასუხს აგებს თუ ვინცინობა დიკარგა, დამტერა, გაფუქდა ან მოიპარეს მიღებული საქონელი გადატანის დროს. კონტრსააგენტო პასუხს აგებს საქონლის მიღების დროდგან დანიშნულებისამებრ ჩაბარებამდე. აგრეთვე პასუხს აგებს საქონლის შენახვისათვის და ვაგონების ზედ მეტ დროს განერებისათვის.

მისამართი: მოედანი, ბერძენთა პასაჟი შუა სართული № 5. ტელეფონი 10-5 კონტრა ლია არის 9-5 საათამდე.

საკონტრაგენტო აქტივობა აუწყებს საზოგადოებას, რომ კლიენტებისათვის საქონის გასადიდებლად თავისუფლების მოედანზე ახლო მომავალში იქნება მოწყობილი საკონტრაგენტოს განყოფილება.

საკონტრაგენტო აქტივობა.

ს. ს. ს. რ.

ს ა ს ხ ე ლ ფ ო ზ ო ღ ვ ი ნ ი ს - ს ა მ რ თ ი ს დ კ ო ნ ი ა ს ტ რ ა მ ს ტ ი . ს. მ. უ. ს.

თბილისი, სახალხო ქ. № 6. ტელეფონი 16-52

სახლინტრესტი ჰყიდის განუსაზღვრელ რაოდენობით ყველა მსურველთათვის, თავის ცნობილ ქარხნების ფაბრიკატებს, რომელნიც მუშაობენ დიდის წარმატებით.

- ქარხანა № 1 (ყოფილი დ. ხ. სარაჯიშვილი)
- 2 (" მმხ "არგო")
- 3 (" დ. ე. კალანდანი)
- 4 (" სოგომონიანი გომში)
- 5 (" პროტკერი ანასთუმანში)

პრესკუპანტი მომჭიდრი ა. ფ. 1 სექტემბრიდან.

ფ ა ს ე ბ ი გ ა დ ა ხ დ ი ლ ა ე ტ ი ვ ი თ

	1 ვედროზე	1 ბოლოზე
1. სპირტი გაწმენილი 95-96°	2. 500. 000 მ.	
" " " " 1 4	2. 800. 000 "	700. 000 მ.
" " " " 1 20	3. 200. 000 "	160. 000 "
2. არაყი პურისა 1 20	1. 400. 000 "	70. 000 "
" " " " 1 40	1. 600. 000 "	40. 000 "
3. კონიაკი ყოფ. სარაჯიშვილის ფირმისა O. C. 1 20	3. 300. 000 "	165. 000 "
" " " " 1 40	3. 600. 000 "	90. 000 "
" " " " 1 20	2. 900. 000 "	145. 000 "
" " " " 1 40	3. 200. 000 "	80. 000 "
" " " " 1 20	2. 700. 000 "	135. 000 "
" " " " 1 40	3. 000. 000 "	75. 000 "
1/2 კონიაკი ყოფ. ამხ. "არგოსი"		
" ფინშამანი 1 20	3. 300. 000 "	165. 000 "
" " " " 1 40	3. 600. 000 "	90. 000 "
" " " " 3ას. 1 20	2. 800. 000 "	140. 000 "
" " " " 1 40	3. 000. 000 "	75. 000 "
" " " " 1 20	2. 600. 000 "	120. 000 "
" " " " 1 40	2. 800. 000 "	70. 000 "

კურკლისთვის და ჩალაგებისთვის იხილან ცალკე.

ტრესტი იძლევა თავის ნაწარმოებთა მაღალ ღირებობის გარანტიას, საქარხნო ეტიკეტების გარდა ნაწარმოებს ზედ აკვრია განსაკუთრებული ქაღალდი სახელმწიფო ღერბით. ფალსიფიკატორებს სახლინტრესტი სასტიკად სდევნის.

ს. ს. ს. რ. ფინანსთა სახალხო კ ო მ ი ს ა რ ი ა ტ ი

ფინანსთა სახალხო კომისარიატი ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ 1922 წ. ოქტომბრის 1-ლს რესპუბლიკის ხაზინებში, სახალხო ბანკში და მის განყოფილებებში

შ ა ნ ყ ა დ ე ბ ა გ ა დ ა ხ დ ე ბ ა რ. ს. ფ. ს. რ. ფულის ნიუნიების, რეზერვების გამოსახლად 1922 წლამდე

სახელმწიფოებრივ, კოლონიალურ, საზოგადოებრივ დაწესებულებებმა და კერძო პირებმა, რომელთაც სურს გადაცვლა რ. ს. ს. რ. ფულის იწმინდების უნდა მიმართონ გადაცვლისათვის სახ. ბანკს ოქტომბრის 1-დღე, მის განყოფილებებს და ტფილისის, ქუთაისის, და ბათუმის ხაზინებს, რომელნიც კასის ანგარიშის გაწევით აწარმოებენ ფულის ნიშნების გამოცვლას ან მისცემენ სათანადო კვიტაციებს.

კვიტაციების მიხედვით დაწესებულებებს მიეცემათ ფული ამავე დაწესებულებებში ფულის დაგროვების რაოდენობით.

ფინანსთა სახალხო კომისარი ა. ხვანიძე

ს ა ს ხ ე ლ ფ ო ზ ო ს ა ჯ ი ნ ი ო

15 ოქტომბრიდან საჯინიბოს ებახსზე დიდებუბი

ღ ო ლ ი

და საჯირითო შეჯიბრებანი

მოხაწილეობა შეუძლიან მიიღოს ყველა მსურველმა

ჩ ა წ მ ა რ ს წ ა რ ო მ ა მ ს. ჩაწერა და ცნობები დილის 9 ს. ნაშუადღების 3 საათამდის სახელმწიფო საჯინიბოს სამართველოში: ვეანგულოვის ქუჩა, ყოფ. კადეტთა კორპუსის შენობაში (მიწად მოქმედების კომისარიატის ბინა).